

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem rozhodl samosoudcem Mgr. Václavem Trajerem, ve věci

žalobce: **nezletilý M. Č.**, narozený „X“,
bytem „X“,
zastoupený Mgr. Gabrielou Šťastnou, advokátkou,
sídlem Hradiště 97/4, 400 01 Ústí nad Labem,

proti
žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**,
sídlem Na Poříčním právu 376/1, 128 01 Praha 2,

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 15. 4. 2020, sp. zn. SZ/MPSV-2019/101318-916, č. j. MPSV-2020/74726-916,

takto:

- I. Rozhodnutí Ministerstva práce a sociálních věcí ze dne 15. 4. 2020, sp. zn. SZ/MPSV-2019/101318-916, č. j. MPSV-2020/74726-916, se pro vadu řízení a nezákonnost **zrušuje** a věc se **vrací** žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je povinen uhradit žalobci náhradu nákladů řízení **ve výši 3 900 Kč** do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

(K.ř.č. 1 - rozsudek)

1. Žalobce se žalobou podanou prostřednictvím právní zástupkyně v zákonem stanovené lhůtě domáhal zrušení rozhodnutí Ministerstva práce a sociálních věcí ze dne 15. 4. 2020, sp. zn. SZ/MPSV-2019/101318-916, č. j. MPSV-2020/74726-916, kterým bylo změněno rozhodnutí Úřadu práce ČR – krajská pobočka v Ústí nad Labem, kontaktní pracoviště Most, ze dne 25. 4. 2019, č. j. 69329/2019/MOS, kterým byl žalobci snížen příspěvek na péči z 19 200 Kč na 9 900 Kč od května 2019, a to tak, že příspěvek na péči byl žalobci snížen z částky 19 200 Kč na 6 600 Kč měsíčně od května 2019 s tím, že účinky rozhodnutí nastávají od právní moci rozhodnutí vydaného v odvolacím řízení.

Žaloba

2. V žalobě žalobce namítal, že závěry obsažené v posudku posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí, které byly podkladem žalobou napadeného rozhodnutí, neodpovídají lékařským zprávám, z nichž mělo být při posuzování potřeb žalobce vycházeno. V důsledku toho nedošlo dle jeho názoru k dostatečnému posouzení jeho zdravotního stavu a žalobou napadené rozhodnutí bylo vydáno na základě nedostatečně zjištěného skutkového stavu.
3. Žalobce trval na tom, že je zdravotně postižený od narození. Jeho zdravotní postižení souvisí s předčasným porodem. Přestože je mu věnována potřebná péče, rehabilitace, ergoterapie a další léčba, jeho zdravotní stav se nezlepšuje.
4. Žalobce poukazoval na rozpor v napadeném rozhodnutí, kde je uvedeno, že je k věku orientovaný, chování poruchové, komunikace, paměť a intelekt v normě, ale tyto závěry jsou v rozporu se zprávou Mgr. P. D. ze speciálně-pedagogické poradny, kde je uvedeno, že intelektový výkon žáka je v oblasti podprůměru, nerovnoměrné rozložení intelektových schopností s oslabením složky verbální, dysgrafie, komplexně narušená hrubá i jemná motorika a motorika mluvidel (artikulační neobratnost a specifické asimilace), nečitelné písmo. S poukazem na závěry Mgr. P. D. žalobce trval na tom, že se nezvládne vyjadřovat srozumitelně mluvenou řečí a dorozumět se jejím prostřednictvím s jinými osobami v rozsahu běžné slovní zásoby odpovídající věku a sociálnímu postavení a nezvládne vytvářet rukou psanou krátkou zprávu. S ohledem na tuto skutečnost, trval žalobce na tom, že potřebuje dopomoc v základní životní potřebě komunikace.
5. Dále žalobce trval na tom, že trpí kvadrupletníí. Při chůzi napadá na pravou stranu, potřebuje podporu matky, má problémy s koordinací pohybů při chůzi, a to i na rovném terénu. Má deformovaný hrudník a celkově oslabený skelet. Zdůraznil, že poznámka ve zprávě MUDr. N. „dvoje učebnice“ znamená, že má mít jedny učebnice doma a druhé ve škole, aby je nemusel přenášet a zatěžovat páteř. Z uvedených důvodů trval na tom, že potřebuje dopomoc i v základní životní potřebě mobilita.
6. Žalobce zdůraznil, že žalovaný a posudková komise nepřihlédli řádně k obsahu zprávy MUDr. D. Trval na tom, že Aspergerův syndrom má podstatný vliv na jeho schopnost zvládnutí základních životních potřeb. I v případě potřeb, které by žalobce s ohledem na tělesnou konstrukci mohl zvládnout, je hendikepován tímto psychickým omezením. Zdůraznil, že hodnocení Aspergerova syndromu na jeho schopnosti rozhodnutí zcela postrádá. Toto postižení má podstatný vliv např. na schopnost uvědomit si, kdy je třeba vykonat fyziologickou potřebu, schopnost dodržovat pitný režim, schopnost rozvrhnout si čas, na orientaci v čase či komunikaci s cizími osobami.

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

7. Ve vztahu ke stravování žalobce zdůraznil, že musí dodržovat dietní omezení k omezení hmotnosti. Současně poukázal na skutečnost, že s ohledem na obtíže s chůzí, koordinací pohybů a s omezenou hybností rukou je pro něho obtížné ohřát si jídlo, přinést si ho a naporcovat. S přihlédnutím k jeho psychiatrickému onemocnění jej případné rozbití nádobí dostane do afektu.
8. Dále žalobce uvedl, že nedokáže rozpoznat vhodný čas k vykonání fyziologické potřeby, je nutné jej k tomu pobízet. Bez přiměřeného připomínání potřebu vykoná bez ohledu na to, kde se nachází. Rovněž očistu nedokáže samostatně vykonat.
9. Žalobce rovněž poukázal na zprávu MUDr. D., kde je uvedeno, že potřebuje péči matky 24 hodin denně.
10. Žalobce trval na tom, že u životních potřeb výkon fyziologické potřeby, stravování, komunikace a mobilita potřebuje podstatně vyšší dohled a pomoc než zdravé děti v jeho věku. Zdůraznil, že nezvládá ani řadu činností a aktivit běžných pro mladší děti. Samostatně nedojde do školy, neumí jezdit na kole a nezvládá ani jiné sportovní aktivity, nechodí rovněž, komunikuje obtížně a pouze s důvěrně známými lidmi, písemný projev má nečitelný a doposud se jej nenaučil nahradit užitím počítače. Kvůli problémům s jemnou motorikou dosud neumí jíst příborem.
11. Dále žalobce namítal, že v daném případě nebyla naplněna kritéria výjimek obsažených v § 90 odst. 3 zákona 500/2004 Sb., správní řád, (dále jen „správní řád“), která by odůvodňovala změnu rozhodnutí v rámci odvolacího řízení v neprospěch žalobce.

Vyjádření žalovaného

12. Žalovaný trval na tom, že v daném případě bylo postupováno v souladu s platnými právními předpisy. Posudek Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí považuje žalovaný za odborný, stěžejní a úplný důkazní prostředek, na jehož základě bylo možné rozhodnout. Trval na tom, že výsledky sociálního šetření nebyly zpochybněny. Objektivní zhoršení zdravotního stavu nebylo prokázáno. Žalovaný dále uvedl, že v odvolání bylo namítáno nezvládání fyziologické potřeby, k čemuž posudková komise neshledala důvod. Nezvládání této základní životní potřeby pak dle žalovaného nevyplývá ani ze sociálního šetření. Inkontinence v lékařských zprávách není uváděna.
13. Dále žalovaný uvedl, že zákonný zástupce žalobce měl možnost seznámit se s obsahem posudku Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí, případně mohl požádat o jeho zaslání. V tomto směru však zákonný zástupce žalobce zůstal v rámci správního řízení nečinný.
14. Žalovaný rovněž trval na tom, že v daném případě byly naplněny podmínky pro postup podle § 90 odst. 3 správního řádu.

Replika žalobce

15. Na vyjádření žalovaného reagoval žalobce replikou, ve které zdůraznil, že žalovaný zcela pominul, že ze záznamu o sociálním šetření vyplývají obtíže i s výkonem fyziologické potřeby. Ze zprávy ze sociálního šetření a ze zprávy školského poradenského zařízení dle žalobce vyplývají jeho obtíže se zvládáním základních potřeb, které žalovaný nezohlednil. Poukázal rovněž na skutečnost, že v odvolání bylo uvedeno, že lékaři jeho matce sdělili, že nezvládání fyziologické potřeby je u něho dáno postižením mozku při narození a jedná se

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

o neléčitelnou a neměnnou záležitost. S tímto tvrzením se žalovaný v žalobou napadeném rozhodnutí nijak nevypořádal.

16. Rovněž zdůraznil, že jeho zdravotní dokumentace je v řadě skutečností v rozporu se závěry obsaženými v posudku Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí. Rovněž uvedl, že nebyla dostatečně odůvodněna rozdílnost hodnocení zvládnutí jednotlivých základních životních potřeb posudkovým lékařem okresní správy sociálního zabezpečení a posudkovou komisí.
17. Zdůraznil, že trvá na tom, že pro postup dle § 90 odst. 3 správního řádu nebyly v daném případě zákonné důvody.

Posouzení věci soudem

18. O žalobě soud rozhodl v souladu s § 51 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) bez jednání, neboť žalobce i žalovaný s tímto postupem výslovně souhlasili.
 19. Napadené rozhodnutí žalovaného soud přezkoumal v řízení podle části třetí hlavy druhé prvního dílu s. ř. s., který vychází z dispoziční zásady vyjádřené v § 71 odst. 1 písm. c), písm. d), odst. 2 větě druhé a třetí a v § 75 odst. 2 větě první s. ř. s. Z této zásady vyplývá, že soud přezkoumává zákonnost rozhodnutí správního orgánu pouze v rozsahu, který žalobce uplatnil v žalobě nebo během dvouměsíční lhůty po oznámení napadeného rozhodnutí ve smyslu § 72 odst. 1 věty první s. ř. s. Povinností žalobce je proto tvrdit, že rozhodnutí správního orgánu nebo jeho část odporuje konkrétnímu zákonnému ustanovení, a toto tvrzení zdůvodnit. Nad rámec žalobních bodů musí soud přihlédnout toliko k vadám napadeného rozhodnutí, k nimž je nutno přihlížet bez návrhu, nebo které vyvolávají nicotnost napadeného rozhodnutí podle § 76 odst. 2 s. ř. s. Takové nedostatky však v projednávané věci nebyly zjištěny.
 20. Smyslem zák. č. 108/2006 Sb. o sociálních službách (dále jen „zákon o sociálních službách“), je úprava podmínek poskytování pomoci a podpory fyzickým osobám v nepříznivé sociální situaci prostřednictvím sociálních služeb a příspěvku na péči. Příspěvek na péči, který je předmětem řízení v dané věci, se podle § 7 téhož zákona poskytuje osobám závislým na pomoci jiné fyzické osoby. Tímto příspěvkem se stát podílí na zajištění sociálních služeb nebo jiných forem pomoci podle tohoto zákona při zvládání základních životních potřeb osob. Náklady na příspěvek se hradí ze státního rozpočtu. Nárok na něj má osoba, která splňuje předpoklady uvedené v § 4 odst. 1 téhož zákona (mezi účastníky není sporu o tom, že podmínky zde uvedené žalobce splňuje), která z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu potřebuje pomoc jiné fyzické osoby při zvládání základních životních potřeb v rozsahu stanoveném stupněm závislosti podle § 8 uvedeného zákona, pokud jí tuto pomoc poskytuje osoba blízká nebo asistent sociální péče nebo poskytovatel sociálních služeb, který je zapsán v registru poskytovatelů sociálních služeb nebo dětský domov, anebo speciální lůžkové zdravotnické zařízení hospicového typu; nárok na příspěvek má tato osoba i po dobu, po kterou je jí podle zvláštního právního předpisu poskytována zdravotní péče v průběhu hospitalizace. O příspěvku rozhoduje krajská pobočka Úřadu práce. Podle § 8 uvedeného zákona osoba do 18 let věku, která vyžaduje každodenní pomoc, dohled nebo péči jiné fyzické osoby, se považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve a) stupni I (lehká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat tři základní životní potřeby, b) stupni II (středně těžká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě
- Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat čtyři nebo pět základních životních potřeb, c) stupni III (těžká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat šest nebo sedm základních životních potřeb, d) stupni IV (úplná závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat osm nebo devět základních životních potřeb. Dle § 9 uvedeného zákona se při posuzování stupně závislosti u osob do 18 let věku hodnotí schopnost zvládat tyto základní životní potřeby: mobilita, orientace, komunikace, stravování, oblékání a obouvání, tělesná hygiena, výkon fyziologické potřeby, péče o zdraví a osobní aktivity. Při hodnocení schopnosti zvládat základní životní potřeby se hodnotí funkční dopad dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu na schopnost zvládat základní životní potřeby; přitom se nepřihlíží k pomoci, dohledu nebo péči, která nevyplyvá z funkčního dopadu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu. Pro uznání závislosti v příslušné základní životní potřebě musí existovat příčinná souvislost mezi poruchou funkčních schopností z důvodu nepříznivého zdravotního stavu a pozbytím schopnosti zvládat základní životní potřebu v přijatelném standardu. Funkční schopnosti se hodnotí s využíváním zachovaných potenciálů a kompetencí fyzické osoby a využíváním běžně dostupných pomůcek, prostředků, předmětů denní potřeby nebo vybavení v domácnosti, veřejných prostor nebo s využitím zdravotnického prostředku. Bližší vymezení schopností zvládat základní životní potřeby a způsob jejich hodnocení stanoví prováděcí právní předpis (§ 9 odst. 4, 5 a 6 téhož zákona).

21. V § 1 odst. 4 vyhlášky č. 505/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách, (dále jen „vyhláška“) je uvedeno, že za neschopnost zvládání základní životní potřeby se považuje stav, kdy porucha funkčních schopností dosahuje úrovně úplné poruchy nebo poruchy těžké, kdy i přes využívání zachovaných potenciálů a kompetencí fyzické osoby a využívání běžně dostupných pomůcek, prostředků, předmětů denní potřeby nebo vybavení domácnosti, veřejných prostor nebo s využitím zdravotnického prostředku nelze zvládnout životní potřebu v přijatelném standardu. Za neschopnost zvládání základní životní potřeby se považuje rovněž stav, kdy režim nařízený odborným lékařem poskytujícím specializované zdravotnické služby neumožňuje provádění základní životní potřeby v přijatelném standardu. Přijatelným standardem se rozumí zvládání základní životní potřeby v kvalitě a způsobem, který je běžný a obvyklý, a který umožňuje, aby tato potřeba byla zvládnuta bez každodenní pomoci jiné osoby.
22. Bližší vymezení schopností zvládat základní životní potřeby a způsob jejich hodnocení stanoví prováděcí právní předpis, kterým je vyhláška. Dle § 2 odst. 1 vyhlášky se při hodnocení schopnosti osoby zvládat základní životní potřeby posuzuje, zda z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu je rozsah duševních, mentálních, tělesných a smyslových funkčních schopností dostatečný k pravidelnému zvládání základní životní potřeby a zda je fyzická osoba schopna rozpoznat, provést a zkontrolovat správnost zvládnutí základní životní potřeby. Přitom se přihlíží k tomu, zda dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav trvale ovlivňuje funkční schopnosti, k výsledku rehabilitace a k adaptaci na zdravotní postižení. Dle § 2a vyhlášky pokud osoba není schopna z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu zvládat alespoň jednu z aktivit, která je pro schopnost zvládat základní životní potřebu vymezena v příloze č. 1 k této vyhlášce, není schopna základní životní potřebu zvládat, a to bez ohledu na příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu. Dle § 2b vyhlášky pokud osoba do 18 let věku nemá z důvodu nízkého věku a tomu odpovídajícímu stupni biopsychosociálního vývoje ještě vyvinutou schopnost zvládat některou ze základních životních potřeb nebo některou aktivitu, které jsou

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

vymezeny v příloze č. 1 k této vyhlášce, není pro účely posuzování stupně závislosti považována za osobu, která je neschopna základní životní potřebu zvládat. To neplatí, pokud osoba z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu při zvládání základní životní potřeby nebo některé aktivity, které jsou vymezeny v příloze č. 1 k této vyhlášce, vyžaduje každodenní mimořádnou péči jiné fyzické osoby.

23. V příloze č. 1 vyhlášky jsou vymezeny schopnosti zvládat základní životní potřeby.
24. Za schopnost zvládat základní životní potřebu „**mobilita**“ se považuje stav, kdy osoba je schopna zvládat vstávání a usedání, stoj, zaujímat a měnit polohy, pohybovat se chůzí krok za krokem, popřípadě i s přerušováním zastávkami, v bytě a běžném terénu v dosahu alespoň 200 m, a to i po nerovném povrchu, otevírat a zavírat dveře, chůzí po schodech v rozsahu jednoho patra směrem nahoru i dolů, nastupovat a vystupovat z dopravních prostředků včetně bariérových, a používat je.
25. Za schopnost zvládat základní životní potřebu „**orientace**“ se považuje stav, kdy osoba je schopna poznávat a rozeznávat zrakem a sluchem, mít přiměřené duševní kompetence, orientovat se osobou časem a místem, orientovat se v přirozeném sociálním prostředí a v obvyklých situacích a přiměřeně v nich reagovat.
26. Za schopnost zvládat základní životní potřebu „**komunikace**“ se považuje stav, kdy osoba je schopna vyjadřovat se srozumitelně mluvenou řečí a dorozumět se jejím prostřednictvím s jinými osobami v rozsahu běžné slovní zásoby odpovídající věku a sociálnímu postavení, chápat obsah přijímaných a sdělovaných zpráv, vytvářet rukou psanou krátkou zprávu, porozumět všeobecně používaným základním obrazovým symbolům a zvukovým signálům, používat běžné komunikační prostředky.
27. Za schopnost zvládat základní životní potřebu „**stravování**“ se považuje stav, kdy osoba je schopna vybrat si ke konzumaci hotový nápoj a potraviny, nalít nápoj, stravu rozdělit na menší kousky a naservírovat ji, najíst se a napít, dodržovat stanovený dietní režim, konzumovat stravu v obvyklém denním režimu, přemístit nápoj a stravu na místo konzumace.
28. Za schopnost zvládat základní životní potřebu „**oblékání a obouvání**“ se považuje stav, kdy osoba je schopna vybrat si oblečení a obutí přiměřené okolnostem, rozeznat rub a líc oblečení a správně je vrstvit, oblékat se a obouvat se, svlékat se a zouvat se, manipulovat s oblečením v souvislosti s denním režimem.
29. Za schopnost zvládat základní životní potřebu „**tělesná hygiena**“ se považuje stav, kdy osoba je schopna použít hygienické zařízení, dodržovat tělesnou hygienu, mýt si a osušovat si jednotlivé části těla, provádět celkovou hygienu, česat se, provádět ústní hygienu, holit se.
30. Za schopnost zvládat základní životní potřebu „**výkon fyziologické potřeby**“ se považuje stav, kdy osoba je schopna včas používat WC, zaujmout vhodnou polohu, vyprázdnit se, provést očistu, používat hygienické pomůcky.
31. Za schopnost zvládat základní životní potřebu „**péče o zdraví**“ se považuje stav, kdy osoba je schopna dodržovat stanovený léčebný režim, provádět stanovené preventivní, léčebné a léčebně rehabilitační a ošetrovatelské postupy a opatření a používat k tomu potřebné léky nebo pomůcky, rozpoznat zdravotní problém a v případě potřeby vyhledat nebo přivolat pomoc.

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

32. Za schopnost zvládat základní životní potřebu „osobní aktivity“ se považuje stav, kdy osoba je schopna navazovat kontakty a vztahy s jinými osobami, plánovat a uspořádat osobní aktivity, styku se společenským prostředím, stanovit si a dodržet denní program, vykonávat aktivity obvyklé věku a prostředí jako např. vzdělávání, zaměstnání, volnočasové aktivity, vyřizovat své záležitosti.
33. Z obsahu správního spisu vyplývá, že doručením oznámení ze dne 11. 1. 2019 bylo zahájeno z moci úřední řízení o opětovném posouzení nároku a výše příspěvku na péči. Dne 18. 1. 2019 bylo provedeno sociální šetření. Ve vztahu k fyziologické potřebě je v záznamu o provedeném sociálním šetření uvedeno, že si potřebu žalobce uvědomuje, na toaletu si dojde, sám se očistí, ale špatně. Častěji perou, občas dochází k únikům moči i stolice.
34. Dne 4. 3. 2019 byl vypracován posudek o zdravotním stavu žalobce posudkovou lékařkou MUDr. E. P. Posudková lékařka konstatovala, že u žalobce se jedná o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, jehož rozhodující příčinou je porucha autistického spektra. Při narození došlo u žalobce k sepsi s neprůchodností střev, s bronchopulmonální dysplazií a těžkou vrozenou deformitou hrudníku, která zabraňuje zlepšení plicní kapacity. Proto má žalobce doma kyslíkový přístroj. Zároveň trpí dětskou mozkovou obrnou a oční vadou. V roce 2012 byla zjištěna zhoršující se situace týkající se chování, vlivem autismu. Dle psychiatra jde o vysokofunkčního autistu s Aspergerovým syndromem a výrazným ADHD. Dále popisoval afektivní stavy impulzního dítěte s obtížnou adaptabilitou. Trvá logopedická péče a rehabilitace při levostranném postižení. Nejhůře se v poslední době projevuje zmíněný autismus, který znesnadňuje nejen běžný život, ale i rehabilitaci a logopedii. Posudkový lékař uvedl, že vzhledem k věku a chorobám je nutný trvalý dohled a pomoc druhé osoby a kontroly v odborných poradnách. Nyní předepsán korzet na noc. Chybí základní sociální interakce, řeč dyslalická, mluví si sám pro sebe, chybí reciprocita. Lehká mentální retardace. Dle posudkového lékaře má žalobce postiženy prakticky všechny systémy. Nyní dominuje postižení v rámci poruchy autistického spektra. Významný je rovněž neurologický a ortopedický nález. Navíc přistoupily endokrinologické problémy ve smyslu pubertas praecox. Dle posudkového lékaře potřeboval žalobce z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu pomoc při následujících základních životních potřebách: orientace, komunikace, stravování, oblékání a obouvání, tělesná hygiena, péče o zdraví, osobní aktivity. Dle posudkového lékaře tedy žalobce nezvládal 7 základních životních potřeb a považoval žalobce za osobu, která se považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni III (těžká závislost), neboť není schopna zvládat šest nebo sedm základních životních potřeb a vyžaduje každodenní mimořádnou péči jiné fyzické osoby.
35. Zákonná zástupkyně žalobce namítala, že žalobce nezvládá ani základní životní potřebu výkon fyziologické potřeby. Posudková lékařka v doplňkovém vyjádření uvedla, že neshledává s ohledem na námitky zákonné zástupkyně žalobce důvod ke změně posudkového hodnocení. Následně na základě posudku posudkové lékařky bylo vydáno prvostupňové rozhodnutí, kterým bylo rozhodnuto o snížení příspěvku na péči pro žalobce z částky 19 200 Kč na částku 9 900 Kč od května 2019.
36. Žalobce podal odvolání proti prvostupňovému rozhodnutí prostřednictvím zákonné zástupkyně. V odvolání je uvedeno, že v minulosti se vyházelo při posouzení základní životní potřeby výkon fyziologické potřeby ze sociálního šetření, protože v lékařských zprávách nezvládání této potřeby není doloženo. Zdůraznila, že pečující osoba musí

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

žalobci neustále připomínat, aby si došel na toaletu. Pokud není toto připomínáno, vykoná žalobce potřebu v jakémkoliv prostředí do spodního prádla. Žalobce není rovněž v důsledku dětské mozkové obrny disponován fyzicky tak, aby byl schopen se po vykonání velké potřeby řádně očistit. Lékaři zákonné zástupkyni žalobce sdělili, že problémy s výkonem fyziologické potřeby jsou důsledkem poškození mozku po narození. Zákonná zástupkyně žalobce tedy trvala na tom, že žalobce nezvládá ani výkon základní životní potřeby výkon fyziologické potřeby.

37. V rámci odvolacího řízení posoudila zdravotní stav žalobce Posudková komise Ministerstva práce a sociálních věcí a v posudku ze dne 17. 3. 2020. Komise shledala, že žalobce v důsledku nepříznivého zdravotního stavu nezvládal pouze čtyři základní životní potřeby, a to orientace, oblékání a obouvání, péče o zdraví a osobní aktivity. Ve vztahu k základní životní potřebě výkon fyziologické potřeby je v posudku pouze uvedeno: „*zvládá samostatně vč. očisty ..., někdy špatně ... proto perou*“. Na základě tohoto posudku bylo vydáno žalobou napadené rozhodnutí, kterým bylo prvostupňové rozhodnutí změněno tak, že příspěvek na péči byl žalobci snížen z částky 19 200 Kč na 6 600 Kč měsíčně od května 2019 s tím, že účinky rozhodnutí nastávají od právní moci rozhodnutí vydaného v odvolacím řízení. V odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí žalovaný ve vztahu k základní životní potřebě výkon fyziologické potřeby pouze převzal závěr komise. Ve vztahu k možnosti změny prvostupňového rozhodnutí v neprospěch odvolatele žalovaný konstatoval, že shledal prvostupňové rozhodnutí v rozporu s právními předpisy, neboť jeho podkladem byl nesprávný posudkový závěr posudkového lékaře Okresní správy sociálního zabezpečení Most, při jehož vypracování nebyl důsledně objektivizován zdravotní stav žalobce.
38. Jediná odvolací námitka žalobce směřovala s ohledem na závěry prvostupňového rozhodnutí proti skutečnosti, že byla základní životní potřeba výkon fyziologické potřeby v prvostupňovém řízení vyhodnocena jako zvládnutá. Posudková komise a následně i žalovaný pak nepředestřeli žádnou argumentaci, proč považují tuto základní životní potřebu za zvládnutou. Posudková komise pouze citovala závěr ze sociálního šetření, ovšem nepřesně a neúplně. V záznamu o sociálním šetření je výslovně uvedeno ve vztahu k očištění po vykonání fyziologické potřeby, že ji žalobce vykoná sám, **ale špatně**. Dále je v sociálním šetření uvedeno, že občas **dochází k únikům moči i stolice**. Tyto skutečnosti nijak nevyhodnotil a nezohlednil ani posudek posudkové komise a následně ani žalovaný v žalobou napadeném rozhodnutí. Přitom právě na závěry sociálního šetření žalobce ve svém odvolání proti prvostupňovému rozhodnutí poukazoval.
39. Pro posouzení základní životní potřeby výkon fyziologické potřeby jako zvládnuté, je nutné, aby posuzovaná osoba zvládala všechny tyto aktivity: včas používat WC, zaujmout vhodnou polohu, vyprázdnit se, provést očistu, používat hygienické pomůcky. Zásadní pro posouzení zvládnutí dané základní životní potřeby dle soudu zůstává otázka, zda žalobce zvládá včas používat WC a zda zvládá provádět řádnou očistu. Z výše citovaného ustanovení § 2a vyhlášky vyplývá, že i v případě nezvládnutí byť jedné z aktivit, je nutno považovat základní životní potřebu za nezvládnutou.
40. Posudek vyhotovený Posudkovou komisí Ministerstva práce a sociálních věcí dne 17. 3. 2020 se řádně nevypořádal s veškerými údaji obsaženými v sociálním šetření, když k otázce zvládnutí základní životní potřeby zvládnutí fyziologické potřeby komise pouze selektivně vybrala ze záznamu o sociálním šetření údaje, které by svědčily o zvládnutí této základní životní potřeby, a údaje, které by nasvědčovaly jejímu nezvládnutí, zcela pominula a nijak

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

se k nim nevyjádřila. Posudek rovněž neobsahuje žádné odůvodnění závěru o zvládnutí této základní životní potřeby, ale pouze selektivně opsané údaje ze sociálního šetření. Posudek pak nijak nereagoval na skutečnosti uvedené v odvolání proti prvostupňovému rozhodnutí. S ohledem na výše uvedené nedostatky musí soud konstatovat, že tento posudek nelze považovat za úplný a přesvědčivý. Vzhledem k výše uvedenému tedy dospěl soud k závěru, že žalovaný při vydání žalobou napadeného rozhodnutí vycházel z nedostatečně zjištěného skutkového stavu. V této skutečnosti spatřuje soud vadu řízení ve smyslu § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s., neboť skutkový stav, který vzal správní orgán za základ svých rozhodnutí, požaduje zásadní doplnění.

41. Dále se soud zabýval námitkou žalobce, že nebyly naplněny podmínky pro uplatnění výjimky z obecně platného zákazu změny k horšímu podle § 90 odst. 3 správního řádu. V citovaném ustanovení je uvedeno, že odvolací správní orgán nemůže změnit napadené rozhodnutí v neprospěch odvolatele, ledaže odvolání podal také jiný účastník, jehož zájmy nejsou shodné, anebo je napadené rozhodnutí v rozporu s právními předpisy nebo jiným veřejným zájmem.
42. V daném případě podal odvolání pouze žalobce a žalovaný odůvodnil možnost změny prvostupňového rozhodnutí k horšímu tím, že prvostupňové rozhodnutí nebylo vydáno v souladu s právními předpisy, neboť jeho podkladem byl dle žalovaného nesprávný posudkový závěr posudkového lékaře Okresní správy sociálního zabezpečení Most, ve kterém dle závěrů obsažených v posudku Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí ze dne 17. 3. 2020 nebyl důsledně objektivizován zdravotní stav žalobce a v důsledku toho byla v posudku nesprávně aplikována posudková kritéria.
43. Pro posouzení věci je tedy zásadní, zda skutečnost, že odvolací orgán se domnívá, že prvostupňový orgán rozhodoval na základě nedostatečně zjištěného skutkového stavu, způsobuje, že prvostupňové rozhodnutí je v rozporu s právními předpisy. Otázkou naplnění této podmínky obsažené v § 90 odst. 3 správního řádu se již zabýval Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku ze dne 23. 1. 2014, č. j. 2 Afs 67/2013-53, ve kterém dospěl k závěru, že není možné zákonný znak „rozporu s právními předpisy“, obsažený v ustanovení § 90 odst. 3 správního řádu, vyložit tak, že *„je naplněn při každé konstatované aplikační nesprávnosti, ale musí jít o jednoznačný a příkrý rozpor s jednoznačnými ustanoveními zákona neumožňujícími výkladovou volnost či nedávajícího prostor k uvážení“*. Za rozhodnutí, které je v rozporu s právními předpisy tak dle soudu je možné považovat takové rozhodnutí, kdy by prvostupňový orgán uznal vyšší závislost žadatele, než by odpovídalo závěru posudkového lékaře okresní správy sociálního zabezpečení, nebo by přiznal vyšší příspěvek, než zákon umožňuje. K tomu však v posuzovaném případě nedošlo. Dle soudu nedostatečně zjištěný skutkový stav není možné považovat za jednoznačný a příkrý rozpor s ustanoveními zákona. Z uvedeného tedy vyplývá, že v daném případě nebyla naplněna podmínka § 90 odst. 3 správního řádu pro možnost rozhodnout v rámci odvolacího řízení v neprospěch odvolatele. V této skutečnosti spatřuje soud nezákonnost žalobou napadeného rozhodnutí ve smyslu § 78 odst. 1 s. ř. s.
44. S ohledem na shora uvedené soud žalobou napadené rozhodnutí ve výroku rozsudku I. zrušil dle § 78 odst. 1 pro vadu řízení a nezákonnost, a věc podle § 78 odst. 4 s. ř. s. vrátil žalovanému k dalšímu řízení. V dalším řízení bude žalovaný podle § 78 odst. 5 s. ř. s. vázán právním názorem, který byl vysloven v tomto zrušujícím rozsudku.
45. Pro úplnost soud ve vztahu k posudku Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí konstatuje, že při posuzování objektivních důvodů komise nijak neuvedla, zda při Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

posouzení otázky zvládání jednotlivých základních životních potřeb (s výjimkou základní životní potřeby orientace) přihlédla k vlivu postižení žalobce spočívajícím ve skutečnosti, že v jeho případě jde o jedince s autismem (Aspergerův syndrom), který může ovlivňovat schopnosti žalobce v širokém spektru činností včetně komunikace a samoobslužnosti.

46. Jelikož žalobce měl ve věci úspěch, soud podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. uložil ve výroku II. rozsudku žalovanému zaplatit žalobci do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku náhradu nákladů řízení ve výši 3 900 Kč, která se skládá z částky 3 000 Kč za tři úkony právní služby poskytnuté právní zástupkyní žalobce Mgr. Gabrielou Šťastnou po 1 000 Kč podle § 7, § 9 odst. 2 vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (dále jen „AT“) [převzetí a příprava zastoupení – § 11 odst. 1 písm. a) AT, sepis žaloby – § 11 odst. 1 písm. d) AT a sepis repliky – § 11 odst. 1 písm. d) AT]; a z částky 900 Kč za tři s tím související režijní paušály po 300 Kč podle § 13 odst. 1, odst. 3 AT.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat **kasační stížnost** ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, sídlem Moravské náměstí 611/6, 657 40 Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti **musí** být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Ústí nad Labem 21. dubna 2021

Mgr. Václav Trajer, v. r.
samosoudce

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

(K.ř.č. 1 - rozsudek)